

הקמת מוזיאון אלברט איינשטיין בירושלים

הצעה להחלטה

מחליטים,

בהמשך להחלטת ממשלה מספר 1412 מיום 21.2.2010 (להלן - "החלטת הממשלה"), בדבר העצמת תשתיות מורשת לאומית ובהמשך להחלטת ועדת ההיגוי של תכנית מורשת משיבתה ביום 8.5.20 (מצ"ב החלטת ועדת ההיגוי ומסומנת "א"), ומתוך הכרה בחשיבות הנגשת וחשיפת פרטי עזבונו של פרופ' אלברט איינשטיין וחומריו לציבור הרחב:

א. לפעול להקמת מוזיאון איינשטיין בירושלים (להלן: "המוזיאון") וזאת בשיתוף פעולה של אגף מורשת במשרד ראש הממשלה עם בית הנשיא ועם האוניברסיטה העברית.

ב. להקצות 1 מיליון שקלים מתקציב התכנית להעצמת המורשת הלאומית במשרד ראש הממשלה, לצורך ניהול השלב הראשון בתכנון המוזיאון, שלב שיכלול הכנת פרוגרמה ותכנון, כהכנה להקמת המוזיאון

ג. לפעול בשיתוף פעולה עם הרשות לפיתוח ירושלים, אשר תבצע את עבודות התכנון שיכללו הכנת פרוגרמה ותכנון.

ד. הממשלה רושמת לפנייה את הצהרת בית הנשיא לפעול ולסייע בהקמת המוזיאון.

ה. כל האמור בהחלטה זו ייעשה בכפוף לכל דין.

דברי הסבר

רקע כללי

נשיא מדינת ישראל, מר שמעון פרס בשיתוף עם משרד ראש הממשלה והאוניברסיטה העברית יוזמים הקמת מוזיאון להנצחת מורשתו של פרופ' אלברט איינשטיין.

פרופ' אלברט איינשטיין נולד למשפחה יהודית וגדל בגרמניה, בסוף המאה התשע-עשרה. עם עליית הנאצים לשלטון, נענה להזמנת המכון ללימודים מתקדמים בעיר פרינסטון שבניו ג'רזי והיגר לארצות הברית. ב-1916 פרסם פרופ' איינשטיין את "תורת היחסות הכללית" וב-1921 זכה בהכרה עולמית ובפרס נובל לפיזיקה על תרומותיו לפיזיקה העיונית ובמיוחד על גילוי חוק האפקט הפוטו-אלקטרי. תורתו של פרופ' איינשטיין הולידה דור שלם של מחקרים חדשים, שזרו אור חדש על הפיזיקה והפיזיקה הגרעינית.

פרופ' איינשטיין היה פעיל לא רק במדע אלא גם בחברה. עד יום מותו ב-1955 התנגד למקרתיות ופעל לפירוק הנשק. מעולם לא נטש את מודעותו הפוליטית ואת יהדותו, וזכר את העובדה שהיה בן למיעוט נרדף. פרופ' איינשטיין תמך בתנועה הציונית, וסייע לקידום המדע והטכנולוגיה בארץ.

פרופ' איינשטיין נפטר ב-18 באפריל 1955. דמותו של פרופ' איינשטיין הנחשב עד היום לאחד מגדולי המדענים בתולדות האנושות, מהווה, בעיני ציבור רחב, בעולם כולו, סמל, מופת ומודל להערצה. על שמו של פרופ' איינשטיין נקראו שמות של מקומות ומוסדות רבים, ברבות מארצות העולם.

פרופ' איינשטיין נמנה עם האבות המייסדים של האוניברסיטה העברית. הוא פעל למען האוניברסיטה הן בגיוס כספים הן בתחום האקדמי. בשנת 1923 ביקר פרופ' איינשטיין בקמפוס האוניברסיטה שבהר הצופים ונשא את ההרצאה המדעית הראשונה שהתקיימה באוניברסיטה. פרופ' איינשטיין היה חבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה ויושב ראש המועצה האקדמית שלה והיה מעורה מאוד בהתפתחותה ובפעילותה. פרופ' איינשטיין ציווה להוריש את ארכיונו האישי ואת זכויות היוצרים של כתביו לאוניברסיטה העברית. בארכיון איינשטיין, השוכן בקריית אדמונד י' ספרא בקמפוס בגבעת רם, ניתן למצוא כתבי יד מדעיים ולא מדעיים, מאמרים מפורסמים ובהם מאמרים בהם מופיעה הנוסחה המפורסמת $E=mc^2$, התכתבויות מדעיות ואישיות, ספרים מספריית הפרטית באוניברסיטת פרינסטון ותצלומים. בארכיון יש גם אוסף ספרים שעוסקים במחקריו ובדמותו של פרופ' איינשטיין.

האוסף הייחודי מהווה מוקד לעניין עצום בקרב חובבי המדע והדעת ברחבי העולם. הקמת המוזיאון נועדה לחשוף ולהנגיש את פרטי עזבונו של פרופ' איינשטיין וחומריו לציבור הרחב.

המוזיאון עתיד לקום בירושלים.

עוד יודגש כי הקמת המוזיאון בעיר ירושלים, תהווה מוקד משיכה ייחודי לעיר, דבר שיוביל להמשך פיתוחה של העיר בכלל ופיתוחה הכלכלי בפרט, בדגש על הגעת תיירות פנים ותיירות

חוץ לעיר.

נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי

אין

השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל)

היבט חינוכי - העלאה על נס של ערכי הלמדנות והמצוינות במדעים בפרט והדגשת חשיבות ההשכלה בכלל תוך שמירה על זיקה ליהדות וקיום פעילות למען מדינת ישראל.

היבט חומרי - הגברת תיירות הפנים והחוץ לישראל ולירושלים.

עמדת שרים אחרים שהצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

חלופות להצעת ההחלטה

אין

הזיקה שבין ההצעה לבין יעדי הממשלה

בקווי היסוד של הממשלה צוין, כי "הממשלה תשמור על צביונה היהודי של המדינה ומורשת ישראל, וכן תכבד את הדתות והמסורות של בני הדתות המדינה בהתאם לערכי מגילת העצמאות". ההחלטה תואמת ומחזקת את קווי היסוד של הממשלה שכן עניינה בשימור, הנגשה והפצת מורשתו של פרופ' אלברט איינשטיין, אדם יהודי שהצטיין בתחומים מדע כללי ובתוך כך תרם תרומה משמעותית לתקומת העם היהודי בישראל ולפיתוח עוצמתה של המדינה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 1412 מיום 21.2.2010

החלטת ממשלה מס' 3778 מיום 30.10.2011

החלטת ממשלה מס' 3902 מיום 4.12.11

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעתה של היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה.

מוגש על ידי ראש הממשלה

כ"ד באייר התשע"ב
16 במאי 2012

”ח”

מזכירות הממשלה

ירושלים, ט"ז אייר תשע"ב
08 מאי 2012

סיכום ישיבת ועדת ההיגוי של תוכנית מורשת מיום 08.05.2012

משתתפים:

<u>משתתפים נוספים</u>	<u>חברי ועדת ההיגוי (או ממלאי מקומם)</u>
ראובן פינסקי, ראש אגף בכיר תכנית מורשת	צבי האוזר, מזכיר הממשלה – יו"ר
גבי גולן, סגן מזכיר הממשלה	מאיה אברמוביץ, משרד התיירות
רותם ידלין, יועצת מזכיר הממשלה	גל אילן, משרד ההסברה והתפוצות
ליאורה בארי-אלדן, ראש תחום מורשת מוחשית	שלום בוחבוט, המשרד לענייני גמלאים
עו"ד חלי שדה, עוזרת יועצת משפטית, משרד ראש הממשלה	חגית ברנר, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
פיני יצחקי, מטה ההסברה הלאומי, משרד ראש הממשלה	חיים דנה, משרד הביטחון
תמר רביב, המשרד להגנת הסביבה	מנחם זלוצקי, המשרד להגנת הסביבה
	אילנה טלר, משרד התחבורה
	טליה לדור-פרקש, משרד החוץ
	אריק לייבוביץ, משרד התמ"ת
	מיכאל סימן-טוב, משרד המדע והטכנולוגיה
	ליאור שחר, יועץ שר הפנים

התנצלו:

יוסי אליטוב, המשרד לשירותי דת
שמעון אלקבץ, משרד התרבות והספורט
צחי דיקשטיין, משרד החינוך
אדם טסונה, המשרד לעלייה וקליטה
אריאל יוצר, משרד האוצר
מוטי רוחאם, המשרד לפיתוח הנגב והגליל

רח' קפלן 3, הקריה, ירושלים 91919, טל: 02-6705532, פקס: 02-5632580
3 Kaplan St. Jerusalem 91007, Tel: +972 (2) 6705532, Fax: +972 (2) 5632580
شارع كبلان 3, مكريا اورشليم القدس 91919, هاتف: 02-6705532, فاكس: 02-5632580

www.pmo.gov.il

מזכירות הממשלה

תוכן הדיון:

1. מנהל התוכנית פתח בהתנצלות יו"ר הוועדה אשר הצטרף לדיון בהמשך.
2. מצגת הדיון מצ"ב.
3. מנהל התכנית הציג את סטאטוס הפעילות המסגרת התכנית.
 - התכנית האסטרטגית: אבן דרך ראשונה של העבודה תוצג לוועדה בהמשך
 - תקציב התכנית: דיווח על העברת התקציבים מהמשרדים הייעודיים לתכנית (מלבד משרד הביטחון) ועל סיכומים עם האוצר שנועדו להבטיח את התקציב לשנים הבאות.
 - מערכת חתימת החוזים: דיווח על התקדמות רבה בנושא הקמת המנגנון הטיפעולי של התכנית, חתימת חוזים עם גופים ממשלתיים (חמ"ת רט"ג), ויציאה לביצוע של מיזמים נקודתיים.
4. **הצגת אבן דרך 1 של התכנית האסטרטגית ע"י הצוות האסטרטגי בראשות זאב טמקין (זורקין) :**
 - מנהל התכנית, ראובן פינסקי הציג את היצע המיזמים שהוגשו לבחינת התכנית האסטרטגית
 - החזון, מטרות ויעדי התכנית האסטרטגית הוצגו לאישור הוועדה. עיקרי המטרות: מודעות והזדהות, שימור, פיתוח והנגשה.
 - נתקבל תיקון למטרת המודעות וההזדהות: הוספת ו"ו החיבור למילה ובכלל: "**מודעות והזדהות**: הגברת המודעות והעמקת הזיקה בעם היהודי ובכלל, ושל דור העתיד בפרט, לנכסים, לתכנים ולרעיונות המהווים את המורשת הלאומית".
 - זורקין הציג את מבנה העבודה ואת אמות המידה לבחינת ההיצע.
 - חברי הצוות השונים הציגו את תפישת התכנון של ההיצע (היסטורי/שימורי) אוצרות, השיווק, התיירות הקיימות והכלכלה.

5. ועדת ההיגוי מחליטה לאשר את ביצוע המיזמים הבאים (העלות במיליוני שקלים):

פרויקט	תיאור	עלות כוללת	תכנית	שותף
חצר היהודים	מתחם בעיר העתיקה טבריה ובו מספר בתי כנסת בני מאות שנים, המשמשים עדיין לתפילה.	10	6	4
מורשת הרמב"ם	שיקום ופיתוח מתחם הרמב"ם ובית האלומות בטבריה	15	4	11
היכל ההנצחה בהר הרצל בירושלים	היכל הזיכרון המתוכנן יאפשר הנצחת חללי מערכות ישראל, תוך מתן ביטוי ליום השנה של כל נופל/ת. בנוסף, בהיכל מקום לטקסים ממלכתיים וביקורים רשמיים במתחם.	40	7	33
מוזיאון איינשטיין	תכנון מוזיאון איינשטיין בירושלים אשר יחשוף וינגיש את פרטי עזבונו של איינשטיין לציבור הרחב.	-	1	-

רח' קפלן 3, הקריה, ירושלים 91919, טל: 02-6705532, פקס: 02-5632580
 3 Kaplan St. Jerusalem 91007, Tel: +972 (2) 6705532, Fax: +972 (2) 5632580
 شارع كبلان 3, هكريا اورشليم القدس 91919, هاتف: 02-6705532, فاكس: 02-5632580

www.pmo.gov.il

מזכירות הממשלה

18	4	22	שדרוג האתר, כולל שדרוג המוזיאון הקיים; שיקום גבעת הקרב ובו תעלות הקשר, שבילים ותצפיות, ועדכון השילוט.	גבעת התחמושת בירושלים
25	10	35	הרחבת ההתקשרות בעקבות התקדמות בפיילוט ובביצוע מ-3 מלש"ח ל-10 מלש"ח.	ארכיון רשות השידור

6. הוועדה מאשרת הקמת "וועדת שיווק" לאישור פעולות שיווק נקודתיות של עד 200 אלש"ח לפעולה, ובעלות כוללת של 5 מלש"ח. חברי הוועדה: מ. התיירות, מ. ההסברה, תרבות, מטה ההסברה. יו"ר – מנהל אגף מורשת לבקשת המשרד להגנת הסביבה מאושרת הצטרפות נציג מטעמם לוועדת השיווק (ברוב קולות).

רשמה: ליאורה בארי, ראש תחום המורשת המוחשית, תכנית מורשת

היועצת המשפטית

ירושלים, כ"ד אייר, תשע"ב

16 מאי, 2012

מזהה מלי: D323792

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

לפעול להקמת מוזיאון פרופ' אלברט איינשטיין בירושלים (להלן: "המוזיאון") וזאת בשיתוף פעולה של אגף מורשת במשרד ראש הממשלה עם בית הנשיא ועם האוניברסיטה העברית.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

1. ביום 21.2.10 התקבלה החלטת ממשלה מס' 1412, שבמסגרתה הוחלט על הפעלת תוכנית לשיקום והעצמת תשתיות מורשת לאומית (להלן - "החלטה הממשלה" ו"תוכנית מורשת" או "התוכנית", בהתאמה), אשר מטרתה, כאמור בסעיף 1 שבה, "לשקם ולהעצים תשתיות מורשת לאומית, באמצעות השקעה ממשלתית בשיקום ושימור נכסים מוחשיים ובלתי מוחשיים, המביאים לידי ביטוי את המורשת הלאומית של עם ישראל בארצו".

2. בהתאם להחלטת הממשלה, הוקמה ועדת היגוי בינמשרדית, שבה חברים נציגי כל משרדי הממשלה השותפים למימון תוכנית מורשת (להלן - "ועדת ההיגוי"). על ועדת ההיגוי הוטל לקדם את התוכנית ולעקוב אחר ביצועה, לבחון ולאשר את תוכנית העבודה השנתית והתקציב השנתי שיוכנו על ידי מנהל תוכנית מורשת, וכן לגבש תבחינים להכללת נכסי מורשת בתוכנית, בשם לב ל"מתווה הפעולה לשיקום והעצמת המורשת הלאומית" (להלן - "המתווה"), שהוצג לממשלה בעת אישור החלטת הממשלה.

3. עקרונות התוכנית המוצעת בהצעת ההחלטה דנן כלולים במתווה. בישיבתה מיום 8.5.2012, ועדת ההיגוי בחנה את התוכנית המוצעת כעת בהצעת ההחלטה ומצאה כי היא עומדת בתבחינים שנקבעו על ידה בהתאם להחלטת הממשלה, כאמור לעיל.

4. לפיכך, מוצע לאמץ את החלטת ועדת ההיגוי, ולהנחות את אגף תוכנית מורשת במשרד ראש הממשלה, בשיתוף עם בית הנשיא ועם האוניברסיטה העברית לפעול להקמת מוזיאון בעיר ירושלים, כאשר בשלב ראשון של הצעת החלטה זו, ייקבע כי יוקצה סך של 1 מיליון שקלים

היועצת המשפטית

מתקציב התכנית להעצמת המורשת הלאומית במשרד ראש הממשלה, לצורך ניהול השלב הראשון בתכנון המוזיאון, שלב שיכלול הכנת פרוגרמה ותכנון.

5. עוד מוצע לפעול בשיתוף פעולה עם הרשות לפיתוח ירושלים (להלן – הרשות) לצורך ביצוע עבודות התכנון והכנת הפרוגרמה. חוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), מסדיר את פעולות הרשות ותפקידיה. סעיף 5 לחוק קובע בין היתר כי תפקידי הרשות יהיו: ליזום פעולות לפיתוח הכלכלי של ירושלים, להכין תוכניות לפיתוח הכלכלי של ירושלים, לעודד יוזמות כלכליות לפיתוח ירושלים, לתאם בין משרדי הממשלה, הרשויות והגופים העושים לפיתוח ירושלים. בהתאם לאמור בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, הקמת המוזיאון בעיר ירושלים, תהווה מוקד משיכה ייחודי לעיר, דבר שיוביל להמשך פיתוח של העיר בכלל ופיתוח הכלכלי בפרט, בדגש על הגעת תיירות פנים ותיירות חוץ לעיר.

6. בהתאם לאמור בהצעה, תרשום הממשלה לפנייה את הצהרת בית הנשיא לפעול ולסייע בהקמת המוזיאון.

7. החלטת ממשלה זו וביצוע פעולות מכוחה ייעשו בהתאם להוראות כל דין החל על העניין, לרבות חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965. בנוסף, ככל יתר המיזמים והתוכניות הכלולים במסגרת תוכנית מורשת, גם הוצאתה של התוכנית המוצעת אל הפועל מותנית בקבלת כל האישורים הנדרשים על פי דין, ובכלל זה במקרים הרלוונטיים האישורים הנדרשים על פי חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 והתקנות שהותקנו מכוחו. לעניין זה יוער כי הרשות, כתאגיד סטוטורי, מחוייבת לבצע את התקשרויותיה עם צדדים שלישיים במסגרת התוכנית, על-פי חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 והתקנות מכוחו. כמו כן, ביצוע התוכנית מותנה בעמידתה בכל הדרישות שייקבעו על ידי מנהל התוכנית וכל הגורמים הרלוונטיים במשרד ראש הממשלה. מובהר, כי אין בהצעת ההחלטה ליצור מצג מחייב, ועמידה בכל התנאים האמורים מהווה תנאי להוצאת התוכנית אל הפועל.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ההצעה היא על דעת עורכת הדין אודית קורנילדי סירקיס, היועצת המשפטית של בית הנשיא.

היועצת המשפטית

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההחלטה:
בהתייחס לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

בברכה,

שכומית ברנע פהגו, עו"ד
היועצת המשפטית